

Verz. d. B. H. 90 (10). BHAVISHJOTT. P. ebend. 137 (170). No. 1218. MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 43, a, 15. LIŪGA-P. ebend. 43, a, 24. — 2) Bez. einer best. Busse JĀGŪ. 3, 323.

तुलाप्रग्रह (तुला + प्र^०) m. der Strick, an dem die Wage hängt, P. 3, 3, 52, Sch. Auch ^०प्रग्रह^० ebend.

तुलायष्टि (तुला + यष्टि) Wagebalken: स्तोकेनोन्नतिमायाति स्तोकेनायात्यधोगतिम्। ऋक्ते सुसदृशी चेष्टा तुलायष्टे: खलस्य च ॥ PAŪKĀT. I, 166.

तुलावत् (von तुला) adj. mit einer Wage versehen: पुरुषः VARĀH. BRH. 26 (25), 19.

तुलावीन (तुला + वीन) n. die als Gewicht verwandten Beeren des *Abrus precatorius* Lin. TRIK. 2, 4, 14.

तुलामूत्र (तुला + मूत्र) n. der Strick, an dem die Wage hängt, AK. 3, 4, 239. P. 3, 3, 52, Sch.

तुलि und तुली f. = तुरी die Bürste der Weber ÇABDAR. im ÇKDR. तुलि = तूलिका Pinsel, Bürste SĀRAS. zu AK. ÇKDR.

तुलिका f. eine Art Bachstelze TRIK. 2, 5, 30.

तुलिनी f. = तूलिनी Baumwollenstaude RATNAM. im ÇKDR.

तुलिफला f. dass. (vgl. तूलि^०) RATNAM. im ÇKDR.

तुलोपतुला (तुला + उप^०) f. ein Balken über dem Dachstuhl (?): स्तम्भसमं बाहुल्यं भारतुलानामुपर्युपर्यासां भवति तुलोपतुलानामूनं पादेन पादेन VARĀH. BRH. S. 52, 30.

तुल्य (von तुला) 1) adj. f. झा; Accent eines mit तुल्य anlautenden comp. P. 6, 2, 2. a) einer Person oder Sache das Gleichgewicht haltend, gleichartig, gleich P. 4, 4, 91. AK. 2, 10, 37. H. 1461. KĀTJ. ÇR. 4, 3, 10, 16, 1, 10, 43. 23, 5, 33. तेषामुत्तमः श्रेष्ठस्तुल्यौ पूर्वौ GOBH. 3, 3, 13. LĀTJ. 6, 9, 8, 8, 1, 10. मम तुल्याकुभौ स्मृतौ mir gelten sie gleich viel BRĪHMAN. 1, 31. सकामां ह्युषयस्तुल्यः von gleichem Stande, von gleicher Kaste M. 8, 364. 368. 10, 5. केयूरमङ्गदं तुल्ये gleichbedeutend AK. 2, 6, 3, 9. 2, 1, 17. TRIK. 1, 2, 28. H. 29. तुल्यनिन्दास्तुति dem Lob und Tadel gleich viel gelten MBH. 3, 158 & 6. BHAG. 22, 19. — ० गुण सुÇR. 1, 133, 7. BHARTY. 2, 41. MRĪKĪ. 48, 22. PAŪKĀT. I, 278. P. 1, 3, 42, Sch. ० कालः ऀÇV. GRH. 1, 3. KĀTJ. ÇR. 12, 2, 7. 15, 8, 19. तस्मात्त्रिंशत्सकृत्सामिस्तुल्यो भवतु so v. a. unser Genosse R. 5, 90, 41. Mit dem gen. oder instr. P. 2, 3, 72; das tertium comparationis im instr. oder loc.: नान्यो वस्तुल्य एतस्य कश्चित् KĀTROP. 1, 22. नाद्यगच्छद्विशिष्टं वा तुल्यं वा शत्रुमात्मनः R. 1, 7, 17. 72, 2. तमसस्तुल्यवर्चसः 6, 19, 31. RAGH. 18, 37. KĀTHĀS. 23, 193. शशिनस्तुल्यवंशाः HIT. 1, 119. स कपीन्द्रेण तुल्यवस्यः स्वसुः कृतः RAGH. 12, 80. बलेन तुल्यो यस्य पुमान्न विद्यते MBH. 2, 2163. स कूटसान्निषां पापैस्तुल्यो दपोडेन चैव हि JĀGŪ. 2, 77. तेन तुल्यः ihm gleich M. 4, 86. न हि तुल्ये बले मन्ये मम राज्ञा R. 1, 34, 11. येषामरुम् — न पादरजसा तुल्यः N. 4, 6. MĀLAV. 11, 20. प्राणैस्तुल्या R. 3, 44, 6. 2, 52, 21. VARĀH. BRH. S. 53, 11. आगमे च प्रयोगे च चक्रे तुल्यमिवात्मना MBH. 1, 8034. पूर्वैस्तुल्यो ऽसि तेजसा R. 1, 42, 2. पुत्रेण तुल्यः (तुल्यं?) स्थूलः P. 5, 1, 113, Sch. In comp. mit dem womit verglichen wird: एतस्तुल्य KĀTROP. 1, 24. उपविषामि^० सुÇR. 1, 94, 17. रोमस्तुल्यानि युगानि mit den Haaren am Körper gleichan Zahl JĀGŪ. 1, 206. M. 3, 66. RAGH. 2, 35. VID. 58. सुरतुल्यानिभेत्तण PAŪKĀT. III, 69. In comp. mit dem tertium comparat.: व्रत^० MBH. 14, 93. शरीरतुल्या कुरुपुंगवानाम् DRAUP. 6, 12. तुल्यम् adv. in

III. Theil.

gleicher Weise P. 1, 2, 57. तेन तुल्यम् 5, 1, 115. ब्राह्मणेन तुल्यमधीते Sch. KĀÇ. zu P. 1, 1, 56. ययोर्मत्युर्विवासश्च त्वत्कृते तुल्यमागतौ R. 2, 74, 3; vgl. GORR. 73, 6. मुमुक्षुस्तस्य तुरगास्तुल्यमग्निं च वारिं च 6, 90, 31. MBH. 13, 6074. जगाम रथमुद्धेन मनसस्तुल्यगामिना HARIV. 4275. — b) geeignet zu (instr.): ऋकानि — ऋतुभिस्तानि तुल्यानि SŪRJAS. 14, 6. — c) = सम gerade: तुल्यराशिसहिते शशाङ्के VARĀH. BRH. 4, 21. — 2) m. N. pr. eines Gandharva MBH. 1, 4073.

तुल्यता (von तुल्य) f. Gleichheit MBH. 1, 4839. VP. 43, N. 5. देवैर्गच्छति तुल्यताम् R. GORR. 1, 4, 7. MBH. 8, 774. ते — प्राप्नुयुर्देवतुल्यताम् 1, 2297. वयसा तुल्यता Gleichheit des Alters N. 13, 47. Gleichheit des Ortes, Conjunction: ग्रहाः — मेषादौ तुल्यतामिताः SŪRJAS. 1, 57. दक्षुल्यता Uebereinstimmung mit dem beobachteten Orte 2, 14. 3, 11. दिक्षुल्यता 7, 18. 11, 19.

तुल्यत्व (wie eben) n. Gleichheit SŪRJAS. 11, 1. तुल्यत्वे वपुषां मुखाद्यवयवैः PRAB. 27, 14. अमर^० Schol. zu SUND. 1, 22.

तुल्यदर्शन (तु^० + दर्^०) adj. der auf Alles mit gleichen, gleichgiltigen Augen sieht BHĀG. P. 1, 3, 24.

तुल्यपान (तुल्य + पान) n. gemeinschaftliches Trinken, Trinkelage AK. 2, 9, 55.

तुल्यभावना (तु^० + भा^०) f. the combining of like sets COLEBR. Alg. 173. तुल्ययोगिता (von तुल्य + योगिन्) f. das Anreihen gleicher Handlungen oder Eigenschaften, Bez. einer rhetorischen Figur: पदार्थानां प्रस्तुतानामन्येषां वा यदा भवेत्। एकधर्माभिसेबन्धः स्यात्तदा तुल्ययोगिता ॥ SĀH. D. 693. KUVĀLĀJ. 476.

तुल्यलक्षणा (तुल्य + ल^०) f. eine best. rhetorische Figur SĀH. D. 744. तुल्यशम् (von तुल्य) adv. gleichmässig, zu gleichen Theilen SUÇR. 2, 327, 13.

तुल्यमुद्धि (तु^० + मु^०) f. equal subtraction COLEBR. Alg. 245.

तुल्वल s. तौल्वलि.

तुवर 1) adj. a) adstringierend UŪĀDIK. im ÇKDR. AK. 1, 1, 4, 18. H. 1389. MED. r. 163. SUÇR. 1, 179, 5. 190, 5. Ind. St. 2, 262. — b) bartlos UŪĀDIK. — 2) m. eine best. Kornart, = तुवरपावनाल RĀÇAN. im ÇKDR. — 3) f. ई a) = झाकती *Cajanus indicus* Spreng. H. 1173. MED. — b) = झाकती = तुम्बरी eine Lehmart MED. NIGH. Pr. — c) Alaun NIGH. Pr. — Vgl. तूवर.

तुवरक (von तुवर) 1) m. a) wird SUÇR. 1, 196, 21 unter den कुधान्य Körnerfrüchten geringerer Art aufgezählt, nicht unter den वैदल Hülsenfrüchten, unter welchen (197, 14) झाकती (= तुवरी), die gewöhnliche Benennung für den *Cajanus indicus*, erscheint. — b) N. eines Baumes, der in den Ländern am westlichen Meere wächst, SUÇR. 2, 84, 13. 64, 12. 174, 18. ० तैल 1, 183, 13. — 2) f. तुवरिका a) *Cajanus indicus* Spreng. BHAR. zu AK. ÇKDR. — b) eine best. Lehmart AK. 2, 4, 4, 19. NIGH. Pr. — c) Alaun NIGH. Pr.

तुवरपावनाल (तु^० + पा^०) m. eine best. Kornart, = तुवर, कषायपावनाल, रक्तपावनाल, लोहितकुस्तुम्बुरुधान्य RĀÇAN. im ÇKDR.

तुवरीशिम्व (तु^० + शि^०) m. N. eines Strauchs, *Cassia Tora* Lin. (चक्रमर्दक), ÇABDĀK. im ÇKDR.

तुवि 1) (von 1. तु) oxyt. = वृद्ध NIGH. 3, 1. Nur in den folg. vedischen